

УДК 008:94(477)''1939/1945'' (043.2)

Омельченко О.

*Національний авіаційний університет, Київ***КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ В РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ
В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1939–1945)**

Друга світова війна була важким випробуванням для всього людства. Війна руйнувала уявлення про справедливість, добро, гуманізм. Мільйони поклали життя заради визволення своєї землі від нацистських окупантів, але все ж неминучою була втрата величезних матеріальних та культурних цінностей, зникла віра в справедливість існування світу.

Роз'єднаність українських земель, перебування їх у складі чотирьох держав перед війною, окупація німецько-фашистськими загарбниками стали причиною знищення і пограбування національних здобутків культури України.

Під час окупації українські культурні заклади, представники наукової, творчої і технічної інтелігенції, музейні цінності евакуювалися на схід. Нацисти ж розграбовували те, що залишилося в архівах, картинних галереях, музеях, бібліотеках. В результаті цього до Німеччини було вивезено більше 330 тис. експонатів, не враховуючи того, що розкрали окупанти. Фашисти дуже сильно контролювали культурне життя на окупованих землях, заборонивши публічні зібрання, створення товариств. У Галичині під заборону увійшли українські організації, був встановлений контроль за діяльністю засобів масової інформації, нагляд за представниками літератури і мистецтва. Закривались школи, працювали лише початкові класи. Відбувалися масові розстріли інтелігенції.

Культура ставала *ідеологічним зняряддям* у боротьбі радянських, німецьких та українських сил. Ще ніколи діячам культури і науки не доводилося працювати в таких важких і несприятливих умовах, у які поставила їх Друга світова війна. І слід помітити, що українська культура і її засновники виявилися на висоті свого покликання. В тяжких умовах війни культура стала неабияким зняряддям у боротьбі проти фашизму та його людиноненавистницької ідеології.

Ніколи ще не об'єднувало людей таке велике горе, але те, що не вбиває – робить сильнішими. Українська культура занепадала з кожним днем, місяцем, роком. Але відважні українці кожен хвилину відстоювали свою країну, для себе, для дітей, для нащадків. Вони розуміли, що їм потрібна вільна країна, аби майбутні покоління змогли черпати для себе та для світу щось нове зі старого, щоб вони передали всі культурні надбання далі. Український народ не здавався, попри масштаби розрухи, вони піднімалися з попелу і йшли далі. Тому і полягли вони за честь, за справедливість, за майбутнє країни.

Після перемоги у війні в людей з'явилися надії на поліпшення життя, на затвердження поваги до особистості, її людських прав і свобод.

Науковий керівник: Сєдашова О.А., канд. пед. наук, доцент